05/07/2026

Ιστορική ημέρα για τη Σάμο – Νέα πνοή σε τρία σημαντικά μνημεία της πίστεως και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σάμου, Ικαρίας και Κορσεών

Η Παρασκευή 3 Ιουλίου 2026 αποτέλεσε μία ξεχωριστή ημέρα για τη Σάμο, καθώς πραγματοποιήθηκαν τρεις σημαντικές εκδηλώσεις που συνδέονται με την προστασία, την ανάδειξη και τη συνέχιση της ζωής ιερών και ιστορικών μνημείων του τόπου μας, παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού κ. Λίνας Μενδώνη.

Πρώτος σταθμός ήταν ο Μητροπολιτικός Ιερός Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καρλοβάσου, όπου ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σάμου, Ικαρίας και Κορσεών κ. Ευσέβιος τέλεσε τον Αγιασμό για την έναρξη των εργασιών αποκαταστάσεως και συντηρήσεως του πληγέντος βαρέως από του σεισμού της 30ης Οκτωβρίου 2020 ιστορικού αυτού ναού.

Ο Σεβασμιώτατος κατά τον χαιρετισμό του ανέφερε:« Μετά την επιτόπιο επίσκεψη του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη 31 Οκτωβρίου 2020 και την ελπιδοφόρο δήλωσή του: “Σεβασμιώτατε μαζί θα ξαναχτυπήσουμε και πάλι τις Καμπάνες, γιατί αυτό αξίζει στο μεγαλοπρεπή αυτό Ναό, όπως και σε όλη την ιστορία αυτού του όμορφου τόπου”.

Την επόμενη ημέρα ήλθε εκ του ιδιαιτέρου γραφείου του Πρωθυπουργού η υπόδειξη να απευθυνθούμε προς την επενδυτική ιδιωτική, κεφαλαιουχική εταιρεία DESTINY του κ. Ευαγγέλου Παπαευαγγέλου η οποία αυθορμήτως απεδέχθη να βοηθήσει και μετά της οποίας εταιρείας υπογράψαμε ιδιωτικό συμφωνητικό 19 Νοεμβρίου 2020 διά την ανάληψη δωρεάν του κόστους εκτέλεσης εργασιών, μέτρων προστασίας και άρσης ετοιμοροπίας του Ιερού Ναού. Η εταιρεία έφερε εις πέρας: α) τις εργασίες καθαίρεσης ετοιμόροπων τμημάτων αναδομών, τοιχοποιιών και θολοδομιών, β) την απομάκρυνση των υλικών κατάρρευσης και τον καθαρισμό του εσωτερικού του Ναού και γ) την τοπογραφική μελέτη του Ιερού Ναού με όψεις και κατόψεις. Πάντοτε ευχαριστούμε και ευγνωμονούμε για τον αυθορμητισμό, την αγάπη, την συνεργασία και την προσφορά της ανωτέρω εταιρείας.

Με την ανύστακτη μέριμνά σας κ. Υπουργός, και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον σας, το Υπουργείο σας 17 Νοεμβρίου 2020 ανέθεσε την εκπόνιση μελετών για τα άμεσα μέτρα προστασίας υποστηλώσεως και αντιστηρίξεως. Κυρίως του τρούλου και των άλλων επικίνδυνων προς κατάρευση τμημάτων.

Μετά από παράκλησή μας και εντολη σας προς την διεύθυθνση συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων μνημείων προστατεύθηκε διά ειδικής κατασκευής το ξυλόγλυπτο επιχρυσομένο τέμπλο και ο άμβωνας (1739) του Ιερού Ναού.

Με απόφασή σας ανετέθη η εκτέλεση του ερευνητικού προγράμματος “Ερευνητικές Εργασίες για την αποκατάσταση του Ιερού Ναού Κοιμήσεως της Θετόκου στο Καρλόβασι της Σάμου”, στο Πολυτεχνείο Κρήτης Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών με επιστημονικό υπέυθυνο τον Καθηγητή κ. Νικόλαο Σκουτέλη Διευθυντή εργαστηρίου τεκμηρίωσης και αποκατάστασης ιστορικών κτηρίων και συνόλων.

Το ανωτέρο ερευνητικό πρόγραμμα με την υπογραφή προγραμματικής συμβάσεως μεταξύ Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και της Ιεράς Μητροπόλεως Σάμου και Ικαρίας, χρηματοδοτήθηκε από τον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής κ. Εμμανουήλ Κουτουλάκη και ανήλθε στο ποσό των 250.000 ευρω.

Την διαχείριση και παρακολούθηση της εκπόνησης του ερευνητικού προγράμματος και φορέας υλοποίησης είναι η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων/Τμήμα έργων του Υπουργείου Πολιτισμού με ονομασία του έργου «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΟ ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ ΣΑΜΟΥ» με προϋπολογισμό έργου 7.500.000.000 ευρώ (με Φ.Π.Α.) ανάδοχο ΟΚΤΑΝΑ Α.Ε. και χρηματοδότηση ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 2026-2030.»

Νωρίς το απόγευμα πραγματοποιήθηκαν στο Άνω Βαθύ τα εγκαίνια του πλήρως αποκατεστημένου Ιερού Ναού του Αγίου Ιωάννου, γνωστού ως «Αη-Γιαννάκηδες», ενός από τα σημαντικότερα μεταβυζαντινά μνημεία της Σάμου.

Στον χαιρετισμό του, ο Σεβασμιώτατος χαρακτήρισε την ολοκλήρωση του έργου ως την πραγματοποίηση ενός διαχρονικού πόθου από της ενάρξεως της Αρχιερατικής του διακονίας στο νησί, των κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι δεν έπαψαν ποτέ να ενδιαφέρονται για τη διάσωση του ιστορικού ναού. Παράλληλα, ευχαρίστησε θερμά την Υπουργό Πολιτισμού, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Σάμου και Ικαρίας, καθώς και όλους τους συντελεστές του έργου, για τη συμβολή τους στην αποκατάσταση και ανάδειξη του σημαντικού αυτού μνημείου. Προσέφερε δε στην κ. Υπουργό πιστό αντίγραφο πίνακα του ιστορικού αυτού Ναού έργο του αειμνήστου Σαμίου καλλιτέχνη Ευρυγένη.

Η κ. Λίνα Μενδώνη εξέφρασε την ικανοποίησή της για την ολοκλήρωση του έργου και τόνισε ότι ο ναός επιστρέφει στη φυσική του λειτουργία, ως χώρος προσευχής και λατρείας, ενώ ανακοίνωσε ότι θα ακολουθήσει νέα φάση εργασιών για την συντήρηση του ξυλόγλυπτου τέμπλου και των τοιχογραφιών.

Τελευταίος σταθμός της ημέρας ήταν το Παλαιοχριστιανικό Κοιμητήριο της αρχαίας πόλεως της Σάμου, στη θέση «Γλυφάδα» Πυθαγορείου, όπου παρουσιάστηκε το έργο διαμορφώσεως και αναδείξεως ενός από τα σημαντικότερα μνημεία των πρώτων χριστιανικών αιώνων του νησιού, που χρονολογείται από τον 4ο έως τα μέσα του 7ου αιώνος μ.Χ. Οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν καθιστούν πλέον τον χώρο περισσότερο λειτουργικό και προσβάσιμο, αναδεικνύοντας την ιστορική και πνευματική του σημασία.

Η ζωντανή παράδοση που μέχρι σήμερα διατηρείται στην τοπική εκκλησιαστική και ιστορική μνήμη του Σαμιακού λαού, εμφανίζει το Παλαιοχριστιανικό Κοιμητήριο και μάλιστα σε θολωτό τάφο ένα μαρτύριο του 4ου αιώνος μ.Χ. στο εσωτερικό του οποίου διατηρούνται τρία αρκοσόλια που στέγασαν τα λείψανα των τριών Στρατιωτικών Αγίων Γρηγόριο, Θεόδωρο και Λέοντα, που εμόνασαν στη Σάμο και μαρτύρησαν κατά την εποχή του Κωνσταντίου, αγωνιζόμενοι κατά του αρειανισμού. Τα λείψανά τους ηρπάγησαν από Βενετούς το α΄ μισό του ΙΓ΄ αιώνος. Η δε Τοπική Εκκλησία τους εορτάζει ετησίως 11 Σεπτεμβρίου, ημέρα της μνήμης των.

Ο σεπτός Ποιμενάρχης προσέφερε εις αγαθήν ανάμνησιν προς την κ. Υπουργό αντίγραφο παλαιάς εικόνος των τριών Σαμίων Στρατιωτικών Αγίων.

Παρέστησαν ο Περιφερειάρχης Βορείου Αιγαίου κ. Κωνσταντίνος Μουτζούρης, η Γεν. Γραμματέας Υπουργείου Πολιτισμού, ο Βουλευτής Σάμου, ο Ταξίαρχος της 79ης ΑΔΤΕ, οι Δήμαρχοι Ανατολικής και Δυτικής Σάμου και οι λοιπές Πολιτικές και Στρατιωτικές Αρχές του Νησιού μας και πλήθος λαού.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

Σημαντικά έργα ανάδειξης των προσκυνημάτων της Σάμου – Από την Παναγία στο Καρλόβασι και τους Άη Γιαννάκηδες έως το Παλαιοχριστιανικό Κοιμητήριο

Samos24.gr
Αποκατάσταση του Ναού
"Άη-Γιαννάκηδες"
στο Άνω Βαθύ Σάμου
Φορέας Υλοποίησης: Εφορεία Αρχαιοτήτων Σάμου και Ικαρίας
Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο της δράσης
«Ο πολιτισμός ως κινητήριος μοχλός ανάπτυξης» του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
Προϋπολογισμός έργου: 901.544 €
Χρηματοδότηση ΕΕ: 795.393 €
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού
Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΣΑΜΟΥ - ΙΚΑΡΙΑΣ

Antonio Ventura
1986

